

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 7. april 2022

Sag BS-4906/2021-HJR
(2. afdeling)

A
(advokat Kristian Svith)

mod

B
(advokat Karin Dawson Svenningsen, beskikket)

og

Sag BS-4285/2021-HJR

A
(advokat Kristian Svith)

mod

Erstatningsnævnet
(advokat Henrik Nedergaard Thomsen)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Nykøbing Falster den 26. februar 2020 (BS-5848/2019-NYK og BS-23497/2019-NYK) og af Østre Landsrets 18. afdeling den 8. september 2020 (BS-9922/2020-OLR og BS-9925/2020-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Vibeke Rønne, Henrik Waaben, Lars Hjortnæs, Kurt Rasmussen og Ole Hasselgaard.

Påstande

Sag BS-4906/2021-HJR

Appellanten, A, har påstået frifindelse.

Indstævnte, B, har påstået stadfæstelse.

Sag BS-4285/2021-HJR

Appellanten, A, har nedlagt følgende påstande:

1. Indstævnte, Erstatningsnævnet, tilpligtes at anerkende, at Bs krav om godtgørelse for svie og smerte og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ikke var forældet på tidspunktet for Erstatningsnævnets afgørelse den 8. november 2018.
2. Erstatningsnævnet skal anerkende, at Erstatningsnævnets afgørelse af 8. november 2018 om at afslå Bs krav om godtgørelse for svie og smerte og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er ugyldig.
3. Sagen hjemvises til fornyet behandling hos Erstatningsnævnet.
4. Frifindelse for Erstatningsnævnets afvisningspåstand.

Erstatningsnævnet har påstået afvisning, subsidiært frifindelse og mere subsidiært stadfæstelse.

Anbringender

A har supplerende anført navnlig, at der under en retssag alene kan tages stilling til, om en myndighed har begået fejl, hvis den pågældende myndighed inddrages i retssagen, jf. senest U 2019.1616 H.

Erstatningsnævnet har i sin afgørelse af 8. november 2018 lagt til grund, at nævnet i sit brev af 19. februar 2015 havde meddelt afslag på erstatning og yderligere godtgørelse, og at advokat Troels Kock Nielsen i sit brev af 16. februar 2018 havde anmodet om genoptagelse af sagen. Dette er ikke korrekt. Sagen om de pågældende krav var ikke afsluttet i nævnet, og der var derfor hverken tale om et afslag eller om en genoptagelsesanmodning.

Administrativ praksis kan ikke i sig selv skabe en hjemmel for den pågældende praksis, jf. U 2020.3455 Ø og U 2021.3961 H.

Erstatningsnævnet har supplerende anført navnlig, at hverken byretten eller landsretten har forholdt sig til, at B ikke er part i sagen mod nævnet og heller ikke i øvrigt kan varetage sine interesser i sagen. Det afgørende for at fastslå As

eventuelle erstatningsansvar over for B er ikke, om Erstatningsnævnets afgørelse er gyldig, men om A ved at forsømme at indsende dokumentation til nævnet har handlet ansvarspådragende.

B har bevisbyrden for, at han har lidt et tab forårsaget af As eventuelle ansvarspådragende adfærd, og han har ret til selv at afgøre, hvordan han vil bruge nævnets afgørelse i sagen mod sin daværende advokat. Han skal ikke tåle at se sin retsstilling ændret under en retssag, hvor han ikke er part og ikke i øvrigt kan varetage sine interesser, jf. U 2003.2483 H, U 2004.189 V og U 2006.1717 H.

A kunne i stedet over for B have gjort gældende, at han skulle have iagttaget sin tabsbegrænsningspligt ved at anlægge sag mod Erstatningsnævnet om prøvelse af afgørelsens gyldighed.

Hertil kommer, at Erstatningsnævnets mangeårige praksis ved sin administration af den dagældende § 13, stk. 3, i offererstatningsloven harmonerer med reglerne om forældelse af krav, der opgøres successivt, jf. U 2021.3961 H og U 2013.1823 H.

En imødekommelse af As indsigelse ville betyde, at Erstatningsnævnet reelt ikke kan afslutte en sag, selv om den skadelidte eller dennes repræsentant i øvrigt undlader at efterkomme nævnets anmodning om at modtage dokumentation. En sådan retstilstand er ikke forenelig med formålet med offererstatningslovens § 13, stk. 3.

B har supplerende anført navnlig, at han var berettiget til at anse Erstatningsnævnets afgørelse af 8. november 2018 for gyldig.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagernes problemstilling

Erstatningsnævnet afslog ved afgørelse af 8. november 2018 at behandle Bs ansøgning om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og yderligere godtgørelse for svie og smerte med henvisning til, at 2-års fristen i den dagældende offererstatningslovs § 13, stk. 3, var overskredet.

Spørgsmålet er i sagen mellem B og A (BS-4906/2021-HJR), om A, der som advokat repræsenterede B over for Erstatningsnævnet, har handlet ansvarspådragende ved ikke at iagttage 2-års fristen. I sagen mellem A og Erstatningsnævnet (BS-4285/2021-HJR) er spørgsmålet, om nævnet var berettiget til at anvende 2-års fristen.

Erstatningsnævnets afgørelse (BS-4285/2021-HJR)

Spørgsmålet om gyldigheden af Erstatningsnævnets afgørelse af 8. november 2018 om at afslå at behandle de pågældende krav er afgørende for, om A som advokat har handlet ansvarspådragende over for B. Højesteret tiltræder derfor, at As påstand 2 om, at Erstatningsnævnets afgørelse er ugyldig, er taget under pådømmelse.

Den dagældende § 13, stk. 3, i offererstatningsloven bestemte, at Erstatningsnævnet ikke kan behandle en ansøgning, hvis nævnet tidligere har behandlet erstatningskrav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, og "det nye krav fremsættes mere end 2 år efter, at ansøgeren indså eller burde indse eksistensen af dette krav, medmindre der foreligger særlige grunde".

Som anført i Højesterets dom af 7. juni 2021 (UfR 2021.3961) er det ikke efter bestemmelsens ordlyd og lovforarbejderne klart, hvornår der er tale om "nye krav" i § 13, stk. 3's forstand. I dommen blev det herefter fastslået, at det i mangel af holdepunkter for andet ikke kan kræves, at en skadelidt, mens sagen verserer ved Erstatningsnævnet, skal genfremsætte krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, som allerede er rejst i en tidligere ansøgning, sådan som det i den pågældende sag var sket ved en ansøgning om tabt arbejdsfortjeneste for perioden "1. juli 2011 og fortsat".

Erstatningsnævnet har anført, at 2-års fristen i den dagældende § 13, stk. 3, ifølge nævnets praksis også fandt anvendelse i tilfælde, hvor nævnet havde anmodet om dokumentation for et ansøgt krav, og denne dokumentation først blev indsendt mere end 2 år efter anmodningen. Højesteret bemærker, at en sådan praksis ikke er beskrevet i forarbejderne til den dagældende bestemmelse.

Højesteret finder herefter, at den dagældende offererstatningslovs § 13, stk. 3, ikke gav hjemmel til at anvende 2-års fristen i bestemmelsen i tilfælde, hvor nævnet havde anmodet om dokumentation for fremsatte krav i sager, der fortsat verserede ved nævnet.

A fremsatte som advokat for B i brev af 7. januar 2015 til Erstatningsnævnet krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte. I nævnets brev af 19. februar 2015 til advokaten fik B tilkendt godtgørelse for svie og smerte i 14 dage. Nævnet anmodede i brevet om, at der til brug for nævnets behandling af kravet om godtgørelse for svie og smerte ud over de 14 dage blev udfyldt og tilbagesendt en vedlagt lægeerklæring. I brevet anmodede nævnet desuden advokaten om, at der i anledning af ansøgningen om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste blev indsendt arbejdsgivererklæring og kopi af lønsedler for en periode før tilskadekomsten.

På den baggrund finder Højesteret, at Erstatningsnævnets brev af 19. februar 2015 ikke indeholdt en afgørelse om de fremsatte krav om svie og smerte ud

over 14 dage og om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, og at afgørelsen derfor måtte forstås sådan, at der fortsat verserede en sag ved nævnet med henblik på senere stillingtagen til de fremsatte krav.

Højesteret finder herefter, at Erstatningsnævnet ikke var berettiget til i sin afgørelse af 8. november 2018 at afslå at behandle de fremsatte krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og yderligere godtgørelse for svie og smerte med henvisning til den dagældende offererstatningslovs § 13, stk. 3. Det tilføjes, at Erstatningsnævnet ville have haft mulighed for at fastsætte en frist for modtagelsen af den ønskede dokumentation og herefter træffe afgørelse om de fremsatte krav på det i øvrigt foreliggende grundlag, jf. lovens § 14, stk. 3.

Højesteret tager herefter As påstand 2 om, at nævnets afgørelse af 8. november 2018 er ugyldig, til følge. Det tiltrædes af de grunde, som landsretten har anført, at hans påstand 1 og 3 er afvist.

Advokatansvar (BS-4906/2021-HJR)

Erstatningsnævnet var som anført ikke berettiget til at anvende 2-års fristen i den dagældende offererstatningslovs § 13, stk. 3. A har derfor ikke handlet ansvarspådragende over for B og frifindes for påstanden herom.

Sagsomkostninger

I sagen BS-4906/2021-HJR skal statskassen i sagsomkostninger for byret, landsret og Højesteret betale 103.540 kr. til A, hvoraf 75.000 kr. er til dækning af advokatudgifter og 28.540 kr. til dækning af retsafgifter.

I sagen BS-4285/2021-HJR skal Erstatningsnævnet i sagsomkostninger for byret, landsret og Højesteret betale 149.000 kr. til A, hvoraf 135.000 kr. er til dækning af advokatudgifter og 14.000 kr. til dækning af retsafgifter.

THI KENDES FOR RET:

A frifindes.

Erstatningsnævnet skal anerkende, at Erstatningsnævnets afgørelse af 8. november 2018 om at afslå Bs krav om godtgørelse for svie og smerte og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er ugyldig.

I sagsomkostninger for byret, landsret og Højesteret skal statskassen betale 103.540 kr. til A.

I sagsomkostninger for byret, landsret og Højesteret skal Erstatningsnævnet betale 149.000 kr. til A.

De idømte beløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.